

Dekret
z dnia 12 lipca 1946 roku
o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa
Dz. U. z 1946 r. Nr 30, poz. 192

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) – Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Rozdział I.
Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu publicznemu.

Art. 1.

§ 1. Kto dopuszcza się gwałtownego zamachu na jednostkę sił zbrojnych polskich lub sprzymierzonych, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub więzienia dożywotniego.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się gwałtownego zamachu na posła do Krajowej Rady Narodowej, członka innej rady narodowej, urzędnika państwowego lub samorządowego, osobę należącą do sił zbrojnych polskich lub sprzymierzonych, albo członka związku zawodowego, organizacji politycznej albo organizacji społecznej o znaczeniu ogólnopństwowym podczas lub z powodu pełnienia przez nich obowiązków albo z powodu ich stanowiska lub przynależności do organizacji lub sił zbrojnych.

§ 3. Jeśli z czynu określonego w § 1 lub § 2, wynikła śmierć lub ciężkie uszkodzenie ciała albo jeżeli sprawca dopuścił się gwałtownego zamachu przy użyciu broni lub w innych okolicznościach szczególnie niebezpiecznych, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 10 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: gwałtowny zamach, urzędnik, członek rady narodowej]

Art 2.

Kto publicznie bądź nawołuje do popełnienia zbrodni, określonej w art. 1, bądź ją pochwala, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 3.

[hasła: nawoływanie, pochwalanie, gwałtowny zamach]

Art. 3.

Kto dopuszcza się aktów sabotażu przez:

- supported by
- Visegrad Fund
- •

- 1) niszczenie lub czynienie niezdatnymi do użytku zakładów lub urządzeń użyteczności publicznej albo komunikacji publicznej bądź urządzeń służących obronie Państwa Polskiego lub sprzymierzonego;
- 2) uniemożliwienie lub utrudnienie prawidłowego działania zakładów lub urządzeń wymienionych w pkt 1);
- 3) wytwarzania wbrew warunkom umówionej dostawy dla wojska przedmiotów zupełnie lub w znacznym stopniu niezdatnych do użytku, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 3 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: sabotaż]

Art. 4.

§ 1. Kto bez zezwolenia wyrabia, gromadzi lub przechowuje broń palną, amunicję, materiały lub przyrządy wybuchowe albo inne przedmioty mogące spowodować niebezpieczeństwo powszechne, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub dożywotnio albo karze śmierci.

§ 2. W przypadkach mniejszej wagi sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary albo nawet od kary uwolnić.

[hasła: wytwarzanie broni bez pozwolenia, nadzwyczajne złagodzenie kary]

Art. 5.

Obywatel polski, który wchodzi w porozumienie z osobą działającą w interesie obcego rządu lub obcej organizacji w celu działania na szkodę Państwa Polskiego, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5.

[hasła: działanie na szkodę państwa]

Art. 6.

Obywatel polski, który w związku z działalnością na szkodę Państwa Polskiego przyjmuje od osoby działającej w interesie obcego rządu lub obcej organizacji dla siebie lub innej osoby korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, bądź takiej korzyści żąda, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: szpiegostwo, przekupstwo]

Art. 7.

Kto, działając na szkodę Państwa Polskiego, gromadzi lub przekazuje wiadomości, dokumenty lub inne przedmioty stanowiące tajemnicę państwową lub wojskową, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: szpiegostwo, tajemnica państwowa]

Art. 8.

§ 1. Kto wprowadza w błąd władzę polską przez udzielenie jej fałszywych wiadomości lub dostarczenie podrobionych albo przerobionych dokumentów lub innych przedmiotów, mających znaczenie dla bezpieczeństwa Państwa Polskiego, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub dożywotnio albo karze śmierci.

§ 2. Kto wprowadza w błąd władzę polską przez udzielenie jej fałszywych wiadomości lub dostarczenie podrobionych albo przerobionych dokumentów lub innych przedmiotów, mających znaczenie dla bezpieczeństwa Państwa Polskiego, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: wprowadzanie w błąd, fałszerstwo]

Art. 9.

Kto publicznie rozpowszechnia wiadomości, dokumenty lub inne dane, dotyczące obrony Państwa lub jego sił zbrojonych, których rozpowszechnianie może zagrażać interesom obrony Państwa albo co do których wydany został zakaz rozpowszechniania, podlega karze więzienia do lat 5.

[hasła: rozpowszechnianie informacji]

Art. 10.

Kto bez zezwolenia wyrabia lub posiada radiowy aparat nadawczy, podlega karze więzienia.

[hasła: posiadanie radia bez pozwolenia]

Art. 11.

Kto publicznie nawołuje do czynów, skierowanych przeciwko jedności sojuszniczej Państwa Polskiego z państwem sprzymierzonym, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 3.

[hasła: publiczne nawoływanie, jedność sojusznicza]

Art. 12.

§ 1. Kto podrabia lub przerabia pieniądź polski albo obcy lub usuwa oznakę jego umorzenia albo pieniądź taki puszcza w obieg, podlega karze więzienia lub więzienia dożywotniego albo karze śmierci.

§ 2. Kto w celu popełnienia czynu, określonego w § 1:

- 1) sporządza, nabywa albo przechowuje środki techniczne;
- 2) pieniądź fałszywy przyjmuje, przechowuje, przenosi lub przewozi, podlega karze więzienia.

§ 3. Przepisów niniejszego artykułu nie stosuje się do osoby, która przechowuje lub puszcza w obieg pieniądź fałszywy, otrzymany jako prawdziwy.

[hasła: waluta, puszczenie pieniądza w obrót, fałszerstwo]

Art. 13.

§ 1 Kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstwa, określonego w art. 1, 3 lub 7, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 3.

§ 2 Kto w celu popełnienia przestępstwa, określonego w art. 1, 3 lub 7, wchodzi w porozumienie z innymi osobami, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 3 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: przygotowanie, współsprawstwo, zabójstwo, gwałtowny zamach, sabotaż, tajemnica państwowa]

Art. 14.

§ 1. Kto bierze udział w związku mającym na celu zbrodnię lub udziela mu pomocy, w szczególności przez zaopatrywanie w środki ułatwiające osiągnięcie zamierzonego celu, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub więzienia dożywotniego.

§ 2. Kto związek taki zakłada lub pełni w nim jakiegokolwiek czynności kierownicze, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 10 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: związek zbrojny, kierowanie związkiem zbrojnym]

Art. 15.

§ 1. Jeżeli czynu, określonego w art. 13, dopuści się poseł do Krajowej Rady Narodowej, członek innej rady narodowej, urzędnik państwowy lub samorządowy, osoba należąca do sił

zbrojnych, przedstawiciel związku zawodowego, organizacji politycznej lub organizacji społecznej o znaczeniu ogólnopństwowym, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub dożywotnio albo karze śmierci.

§ 2. Jeżeli czynu, określonego w art. 1, 3, 7 lub 14, dopuści się osoba wymieniona w § 1, podlega karze więzienia na czas nie krótszy, od lat 10 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: przestępstwo kwalifikowane, urzędnik, członek rady narodowej]

Art. 16.

§ 1. Kto z wiedzą, że związek gromadzi środki walki orężnej, bierze w nim udział albo udziela pomocy takiemu związkowi lub powtarzającej się pomocy jego członkom, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 10 lub dożywotnio albo karze śmierci.

§ 2. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary lub nawet od kary uwolnić, jeżeli członkiem, któremu udzielono pomocy, jest małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra, o ile pomoc ta nie ma charakteru współdziałania w przestępstwie.

[hasła: assistance, armed association]

Art. 17.

§ 1. Nie podlega karze, kto, wzięwszy udział w porozumieniu (art. 13 § 2) lub w związku (art. 14), doniesie o nim władzy, powołanej do ścigania przestępstw, zanim władza dowiedziała się o jego istnieniu. Z bezkarności nie korzysta, kto doprowadził do powstania porozumienia lub związku z zamiarem ujawnienia go wobec władzy.

§ 2. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary lub nawet od kary uwolnić, jeżeli uczestnik porozumienia (art. 13 § 2) lub związku (art. 14), wiadomych już władzy, dobrowolnie zaniechał działalności przestępnej i ujawnił wobec władzy, powołanej do ścigania przestępstw, wiadome mu osoby należące do porozumienia lub związku oraz ich czyny przestępne i środki służące do ich popełnienia.

[hasła: czynny żal, prowokacja, donos, nadzwyczajne złagodzenie kary]

Art. 18.

§ 1. Kto, otrzymawszy wiarygodną wiadomość o przestępstwie, określonym w art. 1, 3, 4, 7, 13 lub 14 niniejszego dekretu albo w art. 85-88 kodeksu karnego Wojska Polskiego, nie zawiadomi natychmiast o tym władzy, powołanej do ścigania przestępstw, podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Kto, sprawując władze w zakresie administracji rządowej lub samorządowej, otrzymawszy wiarygodną wiadomość o popełnieniu na podległym mu obszarze

przestępstw, wymienionych § 1, bądź o przebywaniu na tym obszarze członków porozumienia (art. 13 § 2) lub związku (art. 14), nie zawiadomi natychmiast o tym władzy, powołanej do ścigania przestępstw, podlega karze więzienia do lat 10.

§ 3. W przypadkach mniejszej wagi sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary albo nawet od kary uwolnić.

§ 4. Nic popełnia przestępstwa, kto zaniecha zawiadomienia, jeżeli z towarzyszących okoliczności miał dostateczną podstawę do przypuszczenia że władza wie o przestępstwie.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary lub nawet od kary uwolnić tego, kto zaniecha zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karna, grożącą jemu samemu albo jego małżonkowi, krewnym w linii prostej lub rodzeństwu. Nadzwyczajnego złagodzenia kary lub uwolnienia od kary nie stosuje się względem osób, wymienionych w § 2.

[hasła: zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, przesłanki wyłączające odpowiedzialność]

Rozdział II.

Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu

Art. 19.

Kto przemocą lub groźbą karalną wywiera wpływ na czynności rad narodowych bądź tym czynnościom przeszkadza, podlega karze więzienia.

[hasła: wywieranie wpływu, przemoc, groźba, rada narodowa]

Art. 20.

Kto udaremnia lub utrudnia wprowadzenie w życie reformy rolnej lub nawołuje do czynów, skierowanych przeciw jej wykonaniu, albo publicznie pochwala takie czyny, podlega karze więzienia.

[hasła: utrudnianie reformy rolnej, podżeganie]

Art. 21.

§ 1. Kto złośliwie uchyla się od ciążącego na nim z mocy ustawy powszechnego obowiązku świadczenia rzeczowego albo spełnienie takiego obowiązku, ciążącego na innej osobie, utrudnia lub udaremnia albo publicznie nawołuje do uchylania się od obowiązku takiego świadczenia, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

§ 2. Kto mając obowiązek ściągania świadczeń rzeczowych, obowiązku tego nie dopełnia, podlega karze więzienia.

[hasła: przymusowe dostawy]

Art. 22.

Kto rozpowszechnia fałszywe wiadomości, mogące wyrządzić istotną szkodę interesom Państwa Polskiego, bądź obniżyć powagę jego naczelných organów, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: pogłoski, rozpowszechnianie fałszywych informacji]

Art. 23.

§ 1. Kto rozpowszechnia lub w celu rozpowszechniania sporządza, przechowuje lub przewozi pisma, druki lub wizerunki, nawołujące do popełnienia zbrodni lub pochwalające zbrodnie, lub których treść ma pozostawać tajemnicą wobec władzy państwowej albo które zawierają fałszywe wiadomości, mogące wyrządzić istotną szkodę interesom Państwa Polskiego bądź obniżyć powagę jego naczelných organów, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 3.

§ 2. Jeżeli czyn, określony w paragrafie poprzedzającym, spowodował wielką szkodę dla Państwa, sprawca podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5 lub więzienia dożywotniego.

[hasła: rozpowszechnianie materiałów drukowanych, podżeganie]

Art. 24.

§ 1. Kto przechowuje pisma, druki lub wizerunki, wymienione w art. 23, podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa, kto przechowuje takie przedmioty w celach usprawiedliwionych jego zawodem.

[hasła: przechowywanie materiałów drukowanych, przesłanki wyłączające odpowiedzialność]

Art. 25.

Kto znieważa, uszkadza lub usuwa wystawione publicznie:

- 1) godło, chorągiew lub inny znak państwowy – polski, albo państwa sprzymierzonego;
- 2) pomnik lub inne dzieło, wzniesione w celu uczczenia lub upamiętnienia zdarzeń lub osób, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: znieważenie, uszkodzenie, pomnik, symbol narodowy]

Art. 26.

Kto znieważa lub uszkadza zwłoki, bądź miejsce spoczynku żołnierza Wojska Polskiego lub sprzymierzonego, albo osoby, która padła ofiarą zbrodniczych działań faszystowskich, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: znieważenie zwłok, znieważenie miejsca pochówku]

Art. 27.

Jeżeli sprawca czynu, określonego w art. 25 lub 26, działa w okolicznościach szczególnie obciążających, podlega karze więzienia do lat 10.

[hasła: przestępstwo kwalifikowane]

Art. 28.

Kto publicznie łży, wyszydza lub poniża Naród Polski albo Państwo Polskie w okolicznościach, mogących wywołać szczególne zgorszenie lub oburzenie, podlega karze więzienia do lat 10.

[hasła: szydzenie z narodu, znieważenie narodu]

Art. 29.

Kto publicznie łży, wyszydza lub poniża ustrój Państwa Polskiego albo pochwała faszyzm lub jakkolwiek jego odmianę albo zbrodnie faszystowskie lub też publicznie nawołuje do ich popełnienia, bądź do wprowadzenia w Polsce instytucji o celach faszystowskich, podlega karze więzienia do lat 10.

[hasła: szydzenie, znieważenie, ustrój państwa, faszyzm]

Art. 30.

Kto publicznie nawołuje do waśni narodowościowych, wyznaniowych lub rasowych albo je pochwała, podlega karze więzienia do lat 5.

[hasła: podżeganie, mniejszość narodowa, mniejszość wyznaniowa, mniejszość rasowa]

Art. 31.

§ 1. Kto publicznie lży, wyszydza lub poniża grupę ludności albo poszczególną osobę z powodu przynależności narodowościowej, wyznaniowej lub rasowej, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto narusza nietykalność cielesną lub zadaje lekkie uszkodzenie ciała człowiekowi z powodu jego przynależności narodowościowej, wyznaniowej lub rasowej.

[hasła: szydzenie, znieważanie, tożsamość narodowa, tożsamość wyznaniowa, tożsamość rasowa]

Art. 32.

Kto dopuszcza się czym przestępnego skierowanego przeciwko grupie ludności lub poszczególniej osobie z powodu przynależności narodowościowej, wyznaniowej lub rasowej, jeżeli z czynu tego wynikła śmierć lub ciężkie uszkodzenie ciała albo nastąpiło zakłócenie normalnego biegu życia publicznego lub zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 3 lub dożywotnio albo karze śmierci.

[hasła: ciężkie uszkodzenie ciała, śmierć]

Art. 33.

Kto bierze udział w porozumieniu, mającym na celu popełnienie przestępstwa, określonego w art. 31 § 2 lub 32, albo w zbiegowisku publicznym, które wspólnymi siłami dopuszcza się takiego przestępstwa, podlega karze więzienia.

[hasła: porozumienie, pogrom]

Art. 34.

Kto wbrew swemu obowiązkowi nie przeciwdziała popełnieniu przestępstwa, określonego w art. 30-33, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: zaniechanie obowiązku]

Art. 35.

Kto bierze udział w związku o celach faszystowskich albo nawołuje do zakładania takiego związku lub brania w nim udziału, podlega karze więzienia.

[hasła: związek o celach faszystowskich]

Art. 36.

Kto bierze udział w związku, którego istnienie, ustrój albo cel ma pozostać tajemnicą wobec władzy państwowej, podlega karze więzienia.

[hasła: tajne stowarzyszenie]

Art. 37.

Kto nadal pełni czynności kierownicze w stowarzyszeniu, któremu władza odmówiła zalegalizowania, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: kierowanie nielegalnym stowarzyszeniem]

Art. 38.

Kto, powołując się na swój wpływ na urzędnika (art. 46), podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu przy jego pomocy sprawy urzędowej i za to przyjmuje dla siebie lub innej osoby korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, bądź takiej korzyści żąda, podlega karze więzienia.

[hasła: płatna protekcja]

Rozdział III.

Przestępstwa przeciwko interesom gospodarczym Państwa.

Art. 39.

Kto w zakładach państwowych lub samorządowych albo działających z udziałem finansowym lub pod zarządem Państwa lub samorządu bądź też prowadzonych przez przedsiębiorstwa państwowe lub samorządowe albo przez Instytucje prawa publicznego lub spółdzielnie:

- 1) ze szkodą dla interesów społecznych obniża poziom wytwórczości przez pogorszenie jakości wyrobów lub przez zmniejszenie wydajności pracy własnej albo podwładnego personelu;
- 2) uchylając się od wykonania ciężącego na nim obowiązku przedsięwzięcia należytych starań o urządzenie techniczne zakładu albo o jego surowce lub towary, pogarsza znacznie stan tych urządzeń albo marnotrawi surowce lub towary, podlega karze więzienia.

[hasła: sabotaż, zaniżanie poziomu produkcji, zakład państwowy]

Art. 40.

§ 1. Kto wbrew zarządzaniu władzy lub uprawnionego organu wprowadza do wolnego obrotu handlowego towary przeznaczone dla planowego rozdziału między ludność, podlega karze więzienia.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: wprowadzanie do obrotu, reglamentacja dóbr]

Art. 41.

§ 1. Kto działa na szkodę interesu publicznego w zakresie planowego rozdziału towarów między ludność przez niedopełnienie zleconych mu czynności albo przez rozporządzenie towarami niezgodnie ze zleceniem lub obowiązującymi przepisami, podlega karze więzienia.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: interes publiczny, reglamentacja dóbr]

Art. 42.

Kto, będąc przełożonym albo pracodawcą, złośliwie lub uporczywie uchyla się od wykonania ciężącego na nim ustawowego lub społecznego obowiązku dbałości o dobro pracowników i przez to naraża ich na szkodę, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

[hasła: dobro pracowników]

Art. 43.

§ 1. Kto przywłaszcza lub zabiera w celu przywłaszczenia cudze mienie ruchome pozbawione należytej ochrony w związku z wojną lub na skutek innego nadzwyczajnego zdarzenia, podlega karze więzienia.

§ 2. W przypadkach mniejszej wagi sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a gdy sprawca z nędzy zabrał celem użycia malej wartości przedmiot pierwszej potrzeby - nawet od kary uwolnić.

[hasła: porzucone mienie, szabrownictwo]

Art. 44.

§ 1. Kto wykracza przeciwko zakazowi wywozu mienia ruchomego z obszaru Ziemi Odzyskanych (art. 66), podlega karze więzienia do lat 3 i grzywny.

§ 2. W przypadkach mniejszej wagi, sąd może wymierzyć karę aresztu lub grzywny.

[hasła: szabrownictwo, Ziemie Odzyskane]

Art. 45.

Kto w związku z mającym nastąpić przesiedleniem na terytorium innego państwa wbrew przepisom wydanym na podstawie art. 65 zbywa, nabywa, ukrywa, uszkodza lub czyni niezdatnym do użytku mienie własne lub cudze podlega karze więzienia do lat 3 albo aresztu do lat 3.

[hasła: przesiedlenie, obrót mieniem]

Rozdział IV.

Przepisy szczególne.

Art. 46.

§ 1. Odpowiedzialności karnej, przewidzianej dla urzędników, ulegają oprócz osób wymienionych w art. 292 kodeksu karnego 1932 r. nadto funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych lub samorządowych albo działających z udziałem finansowym Państwa lub samorządu albo znajdujących się pod zarządem państwowym lub samorządowym, nadto organizacji mających zlecone czynności w zakresie zarządu państwowego lub samorządowego.

§ 2. Na równi z osobami, wymienionymi w § 1, odpowiedzialności karnej ulegają członkowie władz i funkcjonariusze spółdzielni oraz związku rewizyjnego spółdzielni.

[hasła: rozciągnięcie odpowiedzialności, przedsiębiorstwo państwowe, spółdzielnia]

Art. 47.

Nie podlega karze, kto na żądanie udzielił lub obiecał udzielić urzędnikowi (art. 46) albo innej osobie korzyści majątkowej lub osobistej w związku z jego urzędowaniem, jeżeli powiadomił o tym władzę, powołaną do ścigania przestępstw, zanim władza ta dowiedziała się o tym, lub najpóźniej przy pierwszym przesłuchaniu w toku postępowania karnego ujawnił prawdę.

[hasła: płatna protekcja, czynny żal]

Art. 48.

Jeżeli ze zbrodni lub umyślnego występku wynikła albo wyniknąć mogła szkoda w zakresie prawidłowego funkcjonowania środków komunikacji publicznej lub bezpieczeństwa osób

albo mienia w związku z przewozem takimi środkami, sąd, gdy za dane przestępstwo ustawa przewiduje karę niższą, wymierza karę więzienia.

[hasła: przestępstwo kwalifikowane, środki komunikacji publicznej]

Art. 49.

§ 1. W razie skazania na karę śmierci lub więzienia dożywotniego, jak również w razie skazania za przestępstwa, określone w art. 1 § 3 i art. 16 § 1, sąd orzeka, jako karę dodatkową, przepadek całego majątku skazanego.

§ 2. W razie skazania na karę więzienia sąd może orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych oraz przepadek majątku skazanego w całości lub określonego przedmiotu majątkowego.

§ 3. W razie skazania na karę śmierci lub na karę więzienia sąd może orzec przepadek majątku osób pozostających ze skazanym we wspólności małżeńskiej lub rodzinnej, z wyłączeniem jednak majątku tych osób, pochodzącego z ich dorobku własnego lub spadku albo darowizny, nie pochodzącej od skazanego.

§ 4. Przepadły majątek przechodzi na własność Skarbu Państwa z zastrzeżeniem praw osób trzecich, nie przenoszących wartości przepadłego majątku.

§ 5. Przepadek nie dotyczy przedmiotów, wyłączonych z mocy prawa spod egzekucji.

[hasła: przepadek mienia, utrata praw publicznych]

Art. 50.

§ 1. Do przestępstw, objętych niniejszym dekretem, sądy wojskowe stosują przepisy części ogólnej kodeksu karnego Wojska Polskiego.

§ 2. Karę więzienia za przestępstwa, określone w dekrete niniejszym oraz w art. 85-88 kodeksu karnego Wojska Polskiego, wymierza się w granicach od 6 miesięcy do lat 15, a karę aresztu od tygodnia do lat 5, również gdy orzekają sądy wojskowe.

§ 3. Zamiast przepisów rozdziału X oraz art. 54 i 55 kodeksu karnego Wojska Polskiego sądy wojskowe do przestępstw, wskazanych w § 2, stosują przepisy rozdziału IX oraz art. 59 kodeksu karnego z 1932 r.

[hasła: sądy wojskowe, Kodeks karny z 1932 r., Kodeks karny Wojska Polskiego]

Chapter V.

Procedural rules.

Art. 51.

W sprawach o przestępstwa, przewidziane w rozdziale I niniejszego dekretu oraz w art. 85-

88 kodeksu karnego Wojska Polskiego, właściwe są sądy wojskowe także względem osób, podlegających orzecznictwu sądów powszechnych, jednak w przypadkach przestępstwa z art. 14 niniejszego dekretu tylko o tyle, o ile związek ma na celu jedno z wyżej wskazanych przestępstw.

[hasła: właściwość sądu, sądy wojskowe]

Art. 52.

§ 1. Sprawy o przestępstwa, przewidziane w dekrete niniejszym, o ile sprawca nie podlega odpowiedzialności przed sądami wojskowymi, rozpoznają sądy okręgowe w składzie jednego sędziego, jako przewodniczącego, i dwóch ławników z listy, ustalonej przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej, właściwej ze względu na siedzibę sądu okręgowego.

§ 2. Sąd nie przestaje być właściwy, jeżeli na podstawie okoliczności, które wyszły na jaw w toku rozprawy, zachodzi potrzeba zmiany, kwalifikacji czynu, zarzucanego oskarżonemu, na przestępstwo, nie objęte niniejszym dekretem.

[hasła: właściwość sądu, sądy powszechne]

Art. 53.

W każdym sądzie okręgowym tworzy się wydział powołany do rozpoznawania spraw określonych w art. 52.

[hasła: sądy powszechne]

Art. 54.

§ 1. Ławnicy w sprawowaniu swego urzędu są niezawisli i podlegają tylko ustawom.

§ 2. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi bliżej tryb powołania ławników oraz ich prawa i obowiązki.

[hasła: ławnicy]

Art. 55.

§ 1. W sprawach o przestępstwa, określone w dekrete niniejszym, o ile należą do właściwości sądów wojskowych, postępowanie przygotowawcze prowadzą organa bezpieczeństwa publicznego, jeżeli nie zostało lub nie zostanie wszczęte postępowanie przez prokuratora wojskowego.

§ 2. Nad postępowaniem przygotowawczym, prowadzonym przez organa bezpieczeństwa publicznego, sprawuje nadzór prokurator wojskowy.

§ 3. Po ukończeniu postępowania przygotowawczego organa bezpieczeństwa publicznego przesyłają akta sprawy właściwemu prokuratorowi wojskowemu.

[hasła: postępowanie przygotowawcze, nadzór prokuratora wojskowego, organy bezpieczeństwa publicznego]

Art. 56.

§ 1. W sprawach o przestępstwa, objęte dekretem niniejszym, a nie należące do właściwości sądów wojskowych, stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego z poniżej wskazanymi zmianami.

§ 2. Przepisy art. 55 dekretu niniejszego mają odpowiednie zastosowanie.

[hasła: odpowiednie stosowanie, Kodeks postępowania karnego]

Art. 57.

W postępowaniu przygotowawczym, prowadzonym przez organa bezpieczeństwa publicznego:

- 1) organa bezpieczeństwa publicznego zawiadamiają niezwłocznie prokuratora o rozpoczęciu każdego dochodzenia;
- 2) odmowa ścigania lub umorzenie dochodzenia przez organa bezpieczeństwa publicznego wymaga zgody prokuratora;
- 3) postanowienia w przedmiocie zastosowania środków zapobiegawczych, wszczęcia śledztwa, przedłużenia w toku dochodzenia aresztu, przepadku kaucji lub ściągnięcia sumy poręczenia wydaje prokurator;
- 4) oficerowie śledczy bezpieczeństwa publicznego korzystają z praw służących według kodeksu postępowania karnego sędziom śledczym z wyjątkiem prawa wydawania postanowień przewidzianych w pkt 3);
- 5) jeżeli doprowadzenie zatrzymanego do prokuratora jest połączone z niewspółmiernymi trudnościami stosuje się przepis art. 168 kodeksu postępowania karnego.

[hasła: postępowanie przygotowawcze, organy bezpieczeństwa publicznego, uprawnienia oficera śledczego]

Art. 58.

W toku postępowania przygotowawczego prokurator korzysta z praw, które służą według kodeksu postępowania karnego zarówno prokuratorowi, jak i sędziemu śledczemu, przy czym przepis art. 57 pkt 5) ma zastosowanie.

[hasła: prokurator, sędzia śledczy]

Art. 59.

Gdy do rozpoznania zażaleń na postanowienia sądu okręgowego właściwy jest według kodeksu postępowania karnego sąd apelacyjny, zażalenia te rozstrzyga ostatecznie sąd okręgowy w składzie dwóch sędziów i trzech ławników.

[hasła: zażalenie poziome]

Art. 60.

Na postanowienia i zarządzenia prokuratora służy stronom zażalenie, które rozstrzyga ostatecznie sąd okręgowy.

[hasła: zażalenie, postanowienie]

Art. 61.

Od wyroków sądów okręgowych służy stronom kasacja do Sądu Najwyższego.

[hasła: kasacja]

Art. 62.

Jeżeli Sąd Najwyższy uzna, że nie ma obrazę przepisów postępowania sądowego, a zachodzi nieprawidłowe zastosowanie ustawy przy określeniu przestępstwa lub wymierzeniu kary, może, uchylając wyrok, sam orzec co do istoty sprawy. Sąd Najwyższy nie jest związany w tym przypadku karą, orzeczoną w zaskarżonym wyroku, jest natomiast związany ustalonym w wyroku stanem faktycznym; przepis art. 500 lit. a) kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

[hasła: orzeczenie co do istoty sprawy, kasacja]

Art. 63.

§ 1. Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację, uchyla wyrok sądu okręgowego niezależnie od wniosku strony, jeżeli poweźmie poważne wątpliwości co do prawidłowości Ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku.

§ 2. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy przez sąd okręgowy przepis art. 500 lit. a) stosuje się odpowiednio.

[hasła: kasacja, uchylenie wyroku]

Art. 64.

W sprawach rozpoznawanych przez sąd okręgowy (art. 52) o wznowieniu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem orzeka Sąd Najwyższy.

[hasła: wznowienie postępowania]

Rozdział VI.

Upoważnianie Ministrów.

Art. 65.

Ministra Ziem Odzyskanych oraz Ministra Administracji Publicznej, każdego w jego zakresie działania, upoważnia się do wydawania w drodze rozporządzeń przepisów, dotyczących obrotu i rozporządzania mieniem w związku z przesiedlaniem ludności.

[hasła: delegacja ustawowa, przesiedlenie ludności]

Art. 66.

Ministra Ziem Odzyskanych upoważnia się do wydawania rozporządzeń w przedmiocie zakazu wywozu mienia ruchomego z obszaru Ziem Odzyskanych.

[hasła: wywóz mienia, Ziemie Odzyskane]

Rozdział VII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 67.

§ 1. Sprawy o przestępstwa, do których stosuje się przepisy prawa materialnego, zawarte w niniejszym dekrete (art. 2 kodeksu karnego 1932 r. i art. 2 kodeksu karnego Wojska Polskiego) toczą się według przepisów procesowych tego dekretu.

§ 2. Sprawy, wszczęte na podstawie dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz.U. R. P. Nr 53, poz. 300), toczą się dalej według przepisów procesowych niniejszego dekretu, chyba że rozpoczęto już rozprawę główną w pierwszej instancji.

[hasła: przepisy intertemporalne]

Art. 68.

Na czas trwania mocy obowiązującej niniejszego dekretu zawiesza się moc prawną przepisów kodeksu karnego 1932 r. w zakresie unormowanym w niniejszym dekrete, a które obowiązywały przed wejściem w życie dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie, odbudowy Państwa.

[hasła: zawieszenie obowiązywania, Kodeks karny z 1932 r.]

Art. 69.

Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu traci moc obowiązującą dekret z dnia 16 listopada 1945 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz.U. R. P. Nr 53, poz. 300).

[hasła: derogacja]

Art. 70.

Do czasu wydania rozporządzenia, przewidzianego w art. 54 § 2, zachowują moc obowiązującą przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 1945 r. o trybie powoływania oraz o prawach i obowiązkach ławników w postępowaniu doraźnym i w sprawach o przestępstwa szczególnie niebezpieczne w okresie odbudowy Państwa (Dz.U. R. P. Nr 53, poz. 303).

[hasła: przepisy przejściowe]

Art. 71.

Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Sprawiedliwości, Obrony Narodowej, Bezpieczeństwa Publicznego, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych.

[hasła: delegacja ustawowa]

Art. 72.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

[hasła: brak *vacatio legis*]

Prezydent Krajowej Rady Narodowej: *Bolesław Bierut*

I Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Ziem Odzyskanych: *Władysław Gomułka*

Minister Sprawiedliwości: *Henryk Świątkowski*

Minister Obrony Narodowej: *Michał Żymierski, Marszałek Polski*

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *Stanisław Radkiewicz*

Minister Administracji Publicznej: *Władysław Kiernik*